

Prof. dr hab. Marek Basiul
ul. św. Józefa 7F/40
87-100 Toruń

Ocena dorobku twórczego, artystycznego, dydaktycznego i organizacyjnego w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora sztuk plastycznych dr. hab. Maciejowi Kurakowi, prof. UAP

1. Sylwetka kandydata

Maciej Kurak urodził się 15 kwietnia 1972 roku w Poznaniu. Studia wyższe odbył na Wydziale Grafiki i Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, gdzie w 1998 roku otrzymał tytuł magistra. W 2003 roku uchwałą Rady Wydziału Grafiki ASP w Poznaniu został mu nadany stopień doktora w dziedzinie - sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej - grafika. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. Mirosław Pawłowski z ASP w Poznaniu, recenzentami zaś: prof. Rafał Strent z ASP w Warszawie i prof. Stefan Ficner z ASP w Poznaniu. W 2009 roku Maciej Kurak na podstawie przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt.: *Kontekstualizm* uzyskał stopień doktora habilitowanego sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej - sztuki piękne. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. Mirosław Pawłowski, UMK Toruń, prof. Adam Romaniuk, ASP Katowice, prof. Stefan Czyżewski, PWSFTv i T Łódź i prof. Stanisław Wieczorek, ASP Warszawa. Tuż po zakończeniu studiów Maciej Kurak został zatrudniony w macierzystej uczelni, gdzie w latach 1998 - 2004 wykonywał obowiązki nauczyciela akademickiego na stanowisku asystenta w Pracowni Serigrafii. Od 2004 roku pracował jako adiunkt w tejże pracowni, a od 2009 roku samodzielnie prowadzi VI Pracownię Grafiki – Grafiki Cyfrowej w Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Od 2010 roku prowadząc zajęcia z działań i struktur wizualnych, współpracuje z Collegium Da Vinci w Poznaniu. W 2011 roku otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego, na którym pracuje do dnia dzisiejszego. Obecnie Maciej Kurak pełni funkcję Prorektora do spraw rozwoju

kadry i promocji oraz jest kierownikiem VI Pracowni Grafiki – Grafiki Cyfrowej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

2. Podstawa oceny

Niniejszą opinię sporządzam na podstawie obszernej dokumentacji, którą otrzymałem od Pana prof. dr hab. Andrzeja Bobrowskiego, Dziekana Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Pierwszy kontakt z dokumentem zrobił na mnie duże wrażenie. Po rozpakowaniu przesyłki moim oczom ukazało się doskonale zaprojektowane, skrojone do formatu A4 i precyzyjnie zszyte czarne etui. W środku, poza administracyjnymi załącznikami, znajdowały się: dokumentacja w postaci elektronicznego zapisu w pamięci USB, autoreferat Macieja Kuraka w formie książkowej wraz z jego angielską wersją, dokumentacja obejmująca lata 1998 - 2019, zawierająca zestawienie wystaw indywidualnych i zbiorowych, wykaz dokonań artystycznych zrealizowanych w przestrzeni publicznej, listę nagród, wyróżnień, nominacji i otrzymanych stypendiów, wybór realizacji kuratorskich, przykłady niektórych działań pedagogicznych oraz bardzo rozległą dokumentację fotograficzną. Na pendrajwie, oprócz wyżej wspomnianych znajdowały się: ankieta osiągnięć naukowych, uzyskane dyplomy, kwestionariusz osobowy i opinia Dziekana prof. dr hab. Andrzeja Bobrowskiego o kandydacie do tytułu profesora.

3. O twórczości artystycznej kandydata

Twórczość Macieja Kuraka związana jest z nurtami, dla których przestrzeń została otwarta w 1917 roku wraz z pojawieniem się w galerii sztuki, jako rzeźby, obiektu będącego jednym z elementów wyposażenia męskiej toalety. Przedmiot codziennego użytku został wtedy użyty w innym kontekście niż ten, do którego był przeznaczony, przez co nabrał zupełnie innego znaczenia. Działania artystyczne Macieja Kuraka, silnie związane z koncepcją ready - made i sztuką konceptualną, miałyby dziś - to tylko spekulacje - zupełnie inny charakter, gdyby nie to nowojorskie wydarzenie sprzed ponad stu lat.

Lwią część twórczości Macieja Kuraka zajmują instalacje i działania artystyczne realizowane in situ w galeryjnej lub miejskiej przestrzeni publicznej, a także w lokalach prywatnych. Są też instalacje rzeźbiarskie, prace rysunkowe

i realizacji wykonane z zastosowaniem technik graficznych. Autor *Czerwonego Katechizmu* - dzieła określonego jako najważniejsze osiągnięcie w jego twórczości, w swoich artystycznych poczynaniach postępuje zgodnie z założeniami realizmu materialnego, o którym mówi tak: *Prace realizmu materialnego mają charakter in situ uwzględniający konkretne miejsce. Ważną rolę odgrywa w nich przede wszystkim kontekst kulturowy i wartości społeczne, co stanowi, w pewnym sensie, odzwierciedlenie publicznych spraw. Prace realizmu materialnego przypominają konia trojańskiego, wpisującego się w rzeczywistość i jednocześnie ją przekształcają. Umożliwiają zaistnienie wartości, które nie wydają się całkowicie obce, można nawet odnieść wrażenie, że tkwiły tam cały czas. Ze względu na efemeryczność i krótkotrwałość działań realizmu materialnego – dotyczy to przede wszystkim instalacji w miejscach publicznych - przestrzeń „powystawowa”, gdy już zabraknie w niej sztuki, nabiera nowych znaczeń dzięki temu wydarzeniu.*

Zainteresowania twórcze Macieja Kuraka usytuowane są pomiędzy zaangażowaną w sprawy społeczne czy ekonomiczne interwencją a zdystansowanym i żartobliwym podejściem do codzienności (*Dual*, instalacja artystyczna w ramach projektu „Art Of Places” zorganizowanego przez Liverpool Biennial, wrzesień 2009, *Europa - Azja*, działanie artystyczne, które odbyło się w ramach wystawy zbiorowej „Asia - Europe Mediations”, CDV Poznań, czerwiec 2007). Bawi go przekształcanie terytorium miasta i tworzenie nowych kontekstów a także twórcza reorganizacja galeryjnych przestrzeni czy prywatnych pomieszczeń (*Symulacja autentyczności*, instalacja artystyczna w przestrzeni miejskiej w ramach wystawy zbiorowej *Precedens 02*, Zielona Góra, kwiecień 2002, *W skrócie*, instalacja artystyczna w ramach wystawy zbiorowej „W samym centrum uwagi”, CSW Zamek Ujazdowski, Warszawa, 2006, *Sweet Harmony*, instalacja artystyczna, mieszkanie prywatne, ul. Wierzbicice 30/24, Poznań, marzec 2004). Moją uwagę przykuły dwie realizacje. Pierwsza z nich to cykl sześciu grafik pt.: *Zaczarowany ołówek*, wykonany w technice serigrafii. Nawiązuje ona do animowanego filmu rysunkowego z pierwszej połowy lat 70 - tych ubiegłego stulecia, w którym zaczarowany ołówek, poprzez materializację narysowanych rzeczy, rozwiązuje różne życiowe problemy. Maciej Kurak na ponumerowanych od 1 do 6 graficznych planszach, za pomocą bardzo oszczędnych artystyczno - formalnych środków, odwraca sytuację. W jego opowieści zaczarowany ołówek nie rozwiązuje, a wytwarza problem. Druga realizacja sprawiła,

że kącki moich ust powędrowały ku górze. Nosi tytuł *Wyobcowani* i składa się z - cytuję za autorem - *czterech grafik wykonanych w technice linorytu oprawionych w ramy drewniane z szybą, na której nałożony jest kurz pochodzący z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu*. Zapewne różnie można interpretować to artystyczne dokonanie. Według mnie po raz kolejny dało tu o sobie znać poczucie humoru Macieja Kuraka, który w zabawny, z lekka prześmiewczy sposób komentuje kondycję tak zwanej *sztuki na żyłkach* i krytykuje artystów ją uprawiających. Poznańskich?

4. Informacje o osiągnięciach i dorobku artystycznym i naukowym

Maciej Kurak bardzo aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym w kraju i poza jego granicami. Jest autorem 19. wystaw indywidualnych prezentujących instalacje i działania artystyczne w różnych ośrodkach i galeriach sztuki przede wszystkim w Poznaniu, ale także w innych miastach jak: Konin, Kraków, Londyn, Łódź, Toruń, Warszawa. Wydaje się, że ważniejsze z nich to: instalacja *W skrócie* będąca częścią cyklu zatytułowanego *W samym centrum uwagi* pokazana w CSW Zamek Ujazdowski w Warszawie w 2006 roku, wystawa *Toy story* - praca zespołowa Maciej Kurak / Max Skorwider - w ramach projektu Galeria Niewielka w toruńskim Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu z 2011 roku, *Już* instalacja z lipca 2013 roku będąca częścią cyklu wystaw *Wymiary utopii* pokazana w Bunkrze Sztuki w Krakowie i, uznana przez Macieja Kuraka za najważniejszą, instalacja graficzna *Czerwony Katechizm* pokazana w 2018 roku w Galerii Politycznej w Poznaniu. Kandydat wziął udział w 54 wystawach zbiorowych ogólnopolskich i międzynarodowych w kraju i za granicą. Z dokumentacji wynika, że jest to wybór zatem należy się domyślać, że pełne zestawienie obejmuje dużo więcej pozycji. Artysta brał również udział w międzynarodowych wydarzeniach artystycznych w takich krajach jak: Anglia, Belgia, Estonia, Francja, Holandia, Indie, Irlandia, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Szkocja, Szwajcaria, Tajwan, na których prezentowane były instalacje i działania artystyczne, instalacje graficzne, rzeźbiarskie i działania w przestrzeni miejskiej.

W dorobku naukowym Macieja Kuraka wyróżnić należy dwie autorskie monografie wydane przez Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej UA w Poznaniu: *Refleks* i *Der Flyer. Ulotka*. Poza tym znaleźć w nim można publikacje i opracowania zbiorowe. Ważniejsze z nich to: *Instalatorzy*, redakcja: Maciej Kurak, Mateusz Bieczyński, *Poznań Art. Week 2017*, redakcja: Maciej Kurak, Mateusz Bieczyński,

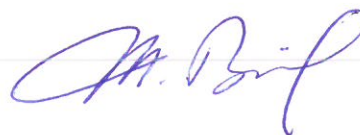
Piotr Marzol, *11. Biennale Grafiki Studenckiej. Bunt*, redakcja: Maciej Kurak, Piotr Marzol, Agata Tratwal, *Bunt a tradycje grafiki w Polsce i Niemczech*, redakcja: Lidia Głuchowska, Honorata Gołuńska, Michał F. Woźniak.

W ocenianym okresie za swoją działalność artystyczną Maciej Kurak otrzymał 6 nagród; wymienię wszystkie: nagroda w konkursie In - Spe, 1999 r., nagroda na 5. i 6. Triennale Grafiki Polskiej Katowice, 2003, 2006 r., Nagroda Fundacji Deutsche Bank w konkursie *Spojrzenia*, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa 2005, nagroda tygodnika *Polityka* Paszport Polityki, 2009 r., oraz Stypendium Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2012 r.

5. Konkluzja

Maciej Kurak należy do artystów o ugruntowanej pozycji w sztuce, szczególnie w środowisku polskich i zagranicznych twórców zajmujących się działaniami performatywnymi. Jest również cenionym i nagradzanym przez szerokie gremia artystą wypowiadającym się za pomocą grafiki. Nie zaniedbując sztuki i nauki - jego osiągnięcia artystyczne i dorobek naukowy są znaczące - aktywnie uczestniczy w pracach na rzecz uczelni pełniąc odpowiedzialne funkcje. Jest również dobrym, zaangażowanym w sprawy studenckie pedagogiem.

Biorąc powyższe pod uwagę jestem przekonany, że spełnione zostały wszelkie kryteria ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, dlatego popieram starania dra hab. Macieja Kuraka o nadanie tytułu profesora sztuk plastycznych.

październik, 2019